

Collosenses. — Isti, Epistolae ad Thessalonicenses, ad Timotheum, Titum et ad Philemonem. — Meinertz, Die Gefangenschaftsbriege des heiligen Paulus. — Meinertz, Die Pastoralbriege des heiligen Paulus. — Gutjahr, Der erste Brief an die Thessalonicher. — Isti, Der zweite Brief an die Thessalonicher. — Crampon, La sainte Bible. — Huby, Les épîtres de la captivité. — Joüon, L'évangile de N. S. Jesus Christ. — Snoj, Sveto Pismo Novega Zakona. — Rösch, Das Neue Testament. — Höpfl-Gut, Introductio specialis in Novum Testamentum. — Bauer, Griechisch-Deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments. — Zorell, Novi Testamenti Lexicon Graecum. — Merk, Novum Testamentum graece et latine.

Zagreb, 20. lipnja 1944.

SUDJELOVANJE BRANITELJA ŽENITBENE SVEZE

kod proglašenja ženitbe nevaljanom u skraćenom postupku

Dr. Franjo Herman

Ženitba koja je nevaljana sklopljena poradi kakove ženitbene zapreke može se po sadanjem kanonskom postupovnom pravu proglasiti nevaljanom ili u redovitom postupku (vd. kk. 1960.—1989.) ili u izvanrednom skraćenom postupku (vd. kk. 1990.—1992.). Ovaj se skraćeni postupak može i smije primieniti samo onda, kada se radi o nevaljanosti ženitbe zbog ovih ženitbenih zapreka (mahom po svojoj prirodi j a v n i h): različnosti bogoštovlja, reda, svečanog zavjeta čistoće, ženitbene sveze, srodstva, tastbine ili duhovnog srodstva, i to samo u izuzetnim slučajevima, kada predleži sigurna i vjerovna dokaznica (certum et authenticum documentum) da je zapreka u času sklapanja ženitbe postojala i da od nje nije podieljen oprost. Zbog toga što se taj skraćeni postupak može primieniti samo onda, ako predleže potrebite izprave (dokaznice), nazvan je od kanonista d o k a z n i č k i m (dokumentnim) postupkom (processus documentalis).

Kanon 1990. propisuje, da i kod toga skraćenog postupka mora sudjelovati branitelj ženitbene sveze (»cum interventu tamen defensoris vinculi). Smisao ove odredbe: »cum interventu« nije sasvim jasan i kanonisti su se zato početka o njoj nejasno izražavali (n. pr. Cappello, De matrim., 4. ed. Romae 1939., 449.) J. Johnson, koji je o tom predmetu napisao monografij (De processibus matrimonialibus exceptis, Romae 1937.) tvrdio je, da se branitelj ženitbene sveze mora formalno pozvati zajedno sa strankama (»deinde procedendum est ad citationem partium et defensoris viculi« o. c. pag. 67), te da branitelj mora sastaviti upitne članke za stranke kao i u redovitom postupku (»defensor vinculi debet praeparare interrogatorium circa documenta vel pro testibus excutiendis« o. c. 68). No su tvrdnje u očitoj protivnosti s odredbom u istom kanonu 1990.: »praetermissis sollemnitatibus hucusque (t. j. u redovitom postupku) recensitis«. To može imati samo taj smisao, da u tom postupku nije potrebito nikakovo preslušavanje svjedoka niti se moraju izvršiti ostali postupovni propisi iz redovitog postupka, nego se moraju samo pozvati i saslušati stranke (ako pristupe), a isto tako saslušati i branitelja ženitbene sveze.

Zato već Wernz-Vidal (*Ius matrimoniale*, Romae 1928. 2. ed. pag. 843) kaže, da u ovakovom skraćenom postupku: »sine necessitate veri processus iudicialis, satis est ut Ordinarius, citatis partibus et vinculi defensore, meram edat declarationem nullitatis«. Stvar je onda postala posve jasnom i rješenom onim odredbama, što su sadržane u provedbenom Naputku Sv. Zbora za Sveta otajstva (SCSacram., Instr. 15 aug. 1936., AAS, 1936, 313 sqq). Taj naputak propisuje u čl. 227 ovo: »Ordinarij, izvršujući sudačku službu, pošto uvijek najprije pozove i presluša stranke, te zatraži mišljenje branitelja ženitbene sveze (voto etiam exquisito defensoris vinculi)... može izreći osudu, kojom proglašuje ženitbu nevaljanom, te navede u kratko i razloge s pravne i činjenične strane.« Prema tomu radi se kod toga skraćenog postupka ipak o pravom sudskom postupku, po Mörsdorfu (*Rechtssprechung u. Verwaltung im kanonischen Recht*, Frieb. i. B. 1941, 99) o upravno-sudskom postupku («*verwaltungsgerichtliches Verfahren*») koji se svršava osudom (a ne samo odlukom ili izjavom, kako uzima Wernz-Vidal), ali su u ovom skraćenom sudskom postupku potrebite (za valjanost) samo dvie postupovne formalnosti: 1. da se pozovu i (ako pristupe) saslušaju obje stranke (stranke moraju biti pozvane »ante declarationem nullitatis« Commis. Interpret. 16/6, 1931. AAS, 1931, 225), i 2. branitelj ženitbene sveze mora dati svoje mišljenje.

DIVINO AFFLANTE SPIRITU

encikličko pismo sv. Oca Pape Pija XII. od 30. IX. 1943. o načinu,
kako da se unapriedi proučavanje svetoga Pisma

Dr Janko Oberški.

Prošle godine navršilo se 50 godina, kako je papa Leon XIII. dne 18. studenoga 1893. upravio katoličkom svietu svoju znamenitu encikliku »*Providentissimus Deus*«, gdje je izložio načela o izpravnom tumačenju Sv. Pisma s osobitim obzirom na nauk katoličke Crkve o svrhunaravnom nadahnuću Sv. Pisma, a protiv nekih nastranih mišljenja i zabluda, što su se u to doba počele javljati među nekim tumačiteljima Sv. Pisma. Ta je enciklika veoma znatna izprava u pogledu opredjeljivanja jasnih smjernica, po kojima treba da se upravlja znanstveno proučavanje i tumačenje Sv. Pisma, koristeći se tekovinama različitih pomoćnih nauka u osvjetljivanju teško shvatljivih mjesta. Nema sumnje, da je time bila data snažna pobuda za bujniji procvat svih onih nauka, što su u izravnoj ili neizravnoj vezi s proučavanjem Sv. Pisma. Potaknut uspomenom 50-godišnjice te enciklike upravio je sadašnji Sv. Otac Papa Pijo XII. katoličkom svietu novu encikliku »*Divino afflante Spiritu*«, u kojoj se spominje važnosti enciklike »*Providentissimus Deus*« i ujedno daje smjernice, kako da se prema današnjim potrebama i prilikama što bolje unapriedi proučavanje Sv. Pisma. Enciklika je objavljena u službenom glasilu »*Acta Apostolicae Sedis*« XXX/1943/10 od 20. X. 1943., str. 297—325 na latinskom jeziku, a na str. 327—351 u talijanskom prijevodu. Zato ne ćemo ovdje